

PAVILJOEN MET MEERDERE FUNCTIES

Op de gemeentelijke begraafplaats met crematorium te Dordrecht is in de historische omgeving van boomgaard de Essenhof een schitterend paviljoen gerealiseerd. Met dit grotendeels in hout gedrenkte ontwerp dingt EGM Architecten in Dordrecht mee naar de Houtprijs 2012.

INGETOGEN SCHOONHEID

Begraafplaatsen worden in toenemende mate gebruikt om de hectiek van het alledaagse leven te ontvluchten. Men kan er in alle rust genieten van de natuur, de stilte en de aanwezige historische elementen. Om ruimte te kunnen bieden aan nieuwe gebruiksmogelijkheden bleek het in

Dordrecht nodig om de gemeentelijke begraafplaats op te knappen. Hiervoor stelde de gemeenteraad eind 2010 het 'Masterplan Essenhof' op, dat de relatie tussen de Essenhof en zijn directe omgeving moest verbeteren. Daarbij dienden de oorspronkelijke structuur te

worden hersteld en de oorspronkelijke flora en fauna zoveel mogelijk in ere te worden gehouden.

Het 'Masterplan Essenhof' voorziet onder meer in een uitbreiding van de dienstverlening, de uitvoering van achterstallig onderhoud en het ver-

RESPECT VOOR DE HISTORIE

Het zwevende dak is met opzet los van de schil gelaten.

hogen van de kwaliteit en uitstraling van de groene omgeving op de begraafplaats. Het masterplan moet er tevens voor zorgen dat de Essenhof voldoet aan alle wettelijke eisen, bijvoorbeeld op het gebied van de uitstoot van verbrandingsgassen. Verder wordt de capaciteit van de Essenhof uitgebreid, zodat de begraafplaats ook in de toekomst zijn functie kan behouden.

Onderdeel van dit masterplan was de realisatie van een nieuw publiekskantoor waar bezoekers, nabestaanden en relaties terecht kunnen met vragen over de uitvaart, de uitgifte van graven en urnenplaatsen, asbestemmingen, de aankoop van urnen en alle overige bezoekersinformatie. Naast de kantoorfuncties die nodig zijn voor het totale beheer van alle zaken rondom begraven en cremen, zijn eveneens representatieve ontvangsten- en gespreksruimten ontworpen met daarbij passend meubilair en vaste inrichtingselementen.

SOLITAIR Bij het betreden van de begraafplaats zijn volgens EGM Architecten de monumentaliteit en de historie van de plek bijna voelbaar, is de natuur prachtig en benadrukt de rust die er heerst de eindigheid van de dingen. “Met bovenstaande in het achterhoofd is het publiekskan-

toor ontworpen. Aan het begin van de begraafplaats zoekt het in zijn verschijningsvorm op een ingetogen wijze aansluiting bij de rustige, kalme, maar ook statige sfeer van de begraafplaats en de al aanwezige gebouwen”, zo beschrijft het bu-

reau dit project. “De gebouwworm en materialisatie geven het publiekskantoor de herkenbaarheid die het nodig heeft vanwege zijn functie, maar passen het tegelijkertijd op een natuurlijke, terughoudende manier in in zijn omgeving.”

Evenwichtig en rustig beeld.

Vensterbanken, waterslagen, nagels en schroeven zijn vermeden.

Aannemersbedrijf C. Hoogvliet en Zoon uit Zwijndrecht is de bouwer van het nieuwe paviljoen, dat bewust in de historische omgeving van de boomgaard is verzezen. "Monumentale bomen werpen al jarenlang hun schaduw op deze plek en zijn getuige geweest van veel bijzondere taferelen, rituelen en gewortelde gebruiken. Onder deze eeuwenoude kronen is met respect voor de historie en met karakteristieke materialen van de plek op een rustieke manier vormgegeven aan het publiekskantoor. Het gebouw is in zijn vorm solitair, net als andere elementen op de begraafplaats", aldus EGM.

MINIMALISTISCH Een groot zwevend dak, begroeid met mos-sedum, bakent de plek van het publiekskantoor af. Daaronder is met een curve de positie van ruimten vastgelegd. Deze curve is de thermische afbakening van de benodigde functies. EGM Architecten liet het dak met opzet los van de schil, om zo het zwevende effect ervan te versterken.

"Daar waar de gevelbekleding het dak raakt, is het gebruikt om de entree vorm te geven. De gevel is zo minimalistisch mogelijk gedetailleerd. Vensterbanken, waterslagen, nagels en schroeven zijn vermeden om het blanke hout en de fijne ritmiek van de latten extra tot hun recht te laten komen. Alle latten zijn uit één stuk gemaakt, zodat horizontale naden het beeld niet verstoren", schrijft EGM. "Eenmaal binnen is het houten thema van de buitengevel doorgezet in het receptiemeubel, de meterkast en de urnenkast. De overige kleuren en materialen zijn zo gekozen dat ze nauw aansluiten bij het karakter van het blonde hout en de natuurlijke kleuren die door het gehele jaar op de begraafplaats waarneembaar zijn. Mede hierdoor gaat het exterieur naadloos over in het interieur en ontstaat er een evenwichtig en rustig beeld."

ACCOYA EN STEICO De gevels zijn - op het af en toe schoonmaken na - volledig onderhoudsvrij en het toepassen van mos-sedum draagt bij aan de waterbuffering van hemelwater en het gereguleerd afvoeren ervan. Voor de gevelbekleding is gekozen voor Accoyahout. Dit hightech geacetyleerde, en daardoor technologisch gemodificeerde, product bestaat uit hout dat afkomstig is uit duurzaam beheerde bossen en het doet qua duurzaamheid, dimensiestabiliteit en schoonheid niet onder voor het beste tropische hardhout, zo stelt EGM. Door middel van een gifvrij proces, dat de natuurlijke schoonheid van het hout bewaart, wordt het hout gemodificeerd tot een nieuw milieuvriendelijk product dat geen vocht meer in zich heeft en evenmin vocht opneemt. Hierdoor treedt er geen houtrot op en is het buiten onbehandeld toepasbaar. Voor de dakconstructie zijn samengestelde l-liggers met merk Steico gebruikt. "De l-ligger is een doordacht profiel, waarbij enkel massa voorzien is op de plaatsen waar dit ook nuttig is. De vorm en de optimale productie-

Het houten thema is binnen doorgetrokken.

omstandigheden maken dat er tot tweederde hout bespaard wordt ten opzichte van het gebruik van massief hout. Het geheel heeft een FSC-label", licht EGM Architecten toe.

Tijdens het ontwerpproces is een aantal programatische uitgangspunten, mede op het gebied

van duurzaamheid, verder uitgewerkt. Voor het gebouw is gestreefd naar een zo hoog mogelijke isolatiewaarde van de gebouwschil (RC-waarde $\geq 5,0 \text{ m}^2 \text{ K/W}$). Voor verwarming wordt gebruik gemaakt van restwarmte van het naastgelegen crematorium. Verwarming en koeling gebeuren, van-

wege het hoge comfortgehalte, door middel van straling. In de stuclaag van het plafond zijn capillaire klimaatmatten opgenomen, waarmee met behulp van warm of koud water er verwarmd of gekoeld kan worden. Hierbij wordt een laagtemperatuursysteem benut. ■

Alle latten zijn uit één stuk gemaakt.